

MEDIA LITERACY

Ορισμός Media Literacy (Παιδεία για τα Μέσα):

Το εδάφιο (3) του άρθρου 30Γ του Νόμου 7/Ι(1998) (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) ορίζει τον όρο 'Παιδεία για τα Μέσα'¹: *ο όρος «Παιδεία για τα Μέσα» σημαίνει την ικανότητα πρόσβασης, κατανόησης και κριτικής αξιολόγησης των διαφόρων πτυχών των μέσων επικοινωνίας και του περιεχομένου τους, καθώς και η δυνατότητα έκφρασης σε διαφορετικές μορφές επικοινωνίας, κυρίως μέσα από τις νέες τεχνολογίες».*

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε στον ορισμό *«Παιδεία για τα Μέσα είναι η δυνατότητα πρόσβασης, αναλύσης και αξιολόγησης της δύναμης των εικόνων, των ήχων και των μηνυμάτων, τα οποία αντιμετωπίζουμε καθημερινά και αποτελούν σημαντικό κομμάτι του σύγχρονου πολιτισμού μας, καθώς επίσης και η ικανότητα επαρκούς επικοινωνίας στα μέσα, διαθέσιμα σε προσωπική βάση. Η παιδεία για τα μέσα αφορά όλα τα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της τηλεόρασης, του κινηματογράφου, του ραδιοφώνου, των έντυπων μέσων, του διαδικτύου και άλλων νέων ψηφιακών τεχνολογιών επικοινωνίας.*

Ο στόχος της παιδείας για τα μέσα είναι να αναπτύξει τη συνειδητοποίηση των πολλών μορφών μιντιακών μηνυμάτων που αντιμετωπίζουμε στην καθημερινότητα. Θα πρέπει να βοηθά τους πολίτες να αναγνωρίζουν πώς τα μέσα φιλτράρουν τις αντιλήψεις και τις πεποιθήσεις που προβάλλουν, πώς διαμορφώνουν πολιτισμό και πώς επηρεάζουν τις προσωπικές επιλογές. Οι πολίτες θα πρέπει να θωρακιστούν με κριτική σκέψη και δημιουργικές δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, ώστε να γίνουν ενσυνείδητοι καταναλωτές και παραγωγοί πληροφοριών. Η παιδεία για τα μέσα αποτελεί μέρος του βασικού δικαιώματος του κάθε πολίτη σε κάθε χώρα για ελευθερία έκφρασης και του δικαιώματος στην πληροφόρηση και συμβάλλει στην οικοδόμηση και στήριξη της δημοκρατίας.»²

¹ Ο όρος ορίζεται για τους σκοπούς του άρθρου 30Γ.

Τα εδάφια (1) και (2) του άρθρου 30Γ του Νόμου 7/Ι(1998) (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) ορίζουν τα ακόλουθα:

30Γ-(1) Η Αρχή αναλαμβάνει, σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους κρατικούς, ημικρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, να προωθήσει το σχεδιασμό και συντονισμό της ανάπτυξης και της εφαρμογής προγραμμάτων (ερευνητικών, εκπαιδευτικών, ενημερωτικών και άλλων) για την αναβάθμιση των επιπέδων Παιδείας για τα Μέσα στη Δημοκρατία.

30Γ-(2) Οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων οφείλουν να συμμετέχουν στις προσπάθειες αυτές, στη βάση του σχεδιασμού της Αρχής, ειδικότερα στη διάδοση προς τους πολίτες σαφών και εύχρηστων πληροφοριών και στη στήριξη εκστρατειών ευαισθητοποίησης, μεταξύ άλλων, σχετικά με τον τρόπο παραγωγής, προώθησης και διανομής πληροφοριών και δημιουργικού περιεχομένου στο ψηφιακό περιβάλλον, για την υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου γενικότερα, καθώς και του τρόπου λειτουργίας των μηχανών αναζήτησης και της βέλτιστης χρήσης τους.

² “The ability to access, analyze and evaluate the power of images, sounds and messages which we are now being confronted with on a daily basis and are an important part of our contemporary culture, as well as to communicate competently in media available on a personal basis. Media literacy relates to all media, including television and film, radio and recorded music, print media, the Internet and other new digital communication technologies.

The aim of media literacy is to increase awareness of the many forms of media messages encountered in our everyday lives. It should help citizens recognize how the media filter their perceptions and beliefs, shape popular culture and influence personal choices. It should empower them with critical thinking and creative problem-solving skills to make them judicious consumers and producers of information. Media education is part of the basic entitlement of every citizen, in every country in the world, to freedom of expression and the right to information and it is instrumental in building and sustaining democracy.»

Στόχοι:

- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας πολιτών – ικανότητα επιλογής από πλήθος πηγών πληροφοριών και αξιολόγησης των πηγών. Διαμόρφωση ενός πολιτικά εποικοδομητικού πολίτη που θα είναι σε θέση να κρίνει, να αξιολογεί, να επιλέγει και να ανασυνθέτει τις πληροφορίες που διαδίδονται στα ΜΜΕ με ισχυρά κριτήρια που τον προστατεύουν από τον εντυπωσιασμό, την παραπλάνηση ή τις υποβολιμαίες αποφάσεις.
 - Θωράκιση των πολιτών και ανάπτυξη κριτικής σκέψης και ικανότητας αξιολόγησης της πληροφορίας, της εικόνας και των μηνυμάτων, ώστε να γίνουν ενσυνείδητοι καταναλωτές και παραγωγοί πληροφοριών.
 - Σύμφωνα με το European Charter of Media Literacy³ η Παιδεία για τα Μέσα καθιστά τον πολίτη ικανό να κάνει αποτελεσματική χρήση των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων του και των ευθυνών του στην κοινωνία (to make effective use of media in the exercise of their democratic rights and civil responsibilities).
 - Ανάπτυξη προϋποθέσεων για πρόσβαση σε ΜΜΕ, ανάλυση και αξιολόγηση των προϊόντων τους καθώς και για δημιουργία – παραγωγή.
 - Ικανότητα για μετάφραση και ερμηνεία εικόνων
 - Στόχευση σε διάφορες και διαφορετικές κοινωνικές ομάδες: μαθητές όλων των βαθμίδων, φοιτητές, ενήλικες. Όσον αφορά στους ενήλικες- στόχευση σε συγκεκριμένες κοινωνικές ή/και επαγγελματικές ομάδες, π.χ. δημοσιογράφοι, αλλά και οργανωμένους κοινωνικούς φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις.
- Με την επίτευξη των στόχων ο πολίτης θα έχει τον έλεγχο και θα μπορεί να καθορίζει τη νοηματοδότηση των μηνυμάτων και του μιντιακού προϊόντος καθώς και να θέτει υπό αμφισβήτηση ό,τι πιθανόν δεν ανταποκρίνεται στην αρχή της ψηλής ποιότητας και στην αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης.

Προϋποθέσεις επίτευξης στόχων:

- Δημιουργία κοινωνικής συνείδησης στους πολίτες ότι η Παιδεία για τα Μέσα θα συμβάλει στην εδραίωση της δημοκρατίας στη σημερινή σύγχρονη κοινωνία.

³ Cf. <http://www.euromedialiteracy.eu/index.php?Pg=charter>

- Γνώση και αντίληψη της λειτουργίας των ΜΜΕ και άλλων μέσων δημιουργίας και μετάδοσης μηνυμάτων, της διαδικασίας παραγωγής μιντιακών προϊόντων και της επίδρασης που ασκούν τα ΜΜΕ στην κοινωνία.